

Sygn. akt VU 110/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 października 2014 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim, Wydział V Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący SSO Magdalena Marczyńska

Protokolant stażysta Emilia Łopatowska

po rozpoznaniu w dniu 25 września 2014 roku w Piotrkowie Trybunalskim na rozprawie

sprawy z wniosku B. O.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

o emeryturę

na skutek odwołania B. O.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

z dnia 30 grudnia 2013 r. sygn. (...)

zmienia zaskarżoną decyzję i przyznaje wnioskodawcy B. O. prawo do emerytury od dnia (...)

Sygn. akt VU 110/14

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 30 grudnia 2013 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. odmówił wnioskodawcy B. O. prawa do emerytury.

Od decyzji powyższej B. O. odwołał się w dniu 20 stycznia 2014 roku. Wniósł o przyznanie żądanego prawa z uwagi na to, iż przepracował wymagane 15 lat w warunkach szczególnych. Wskazał, że pracował w takich warunkach także w okresie od 2 września 1968 roku do 15 kwietnia 1977 roku w Wojewódzkiej Usługowej Spółdzielni Pracy w P. Oddziale w R. na stanowisku spawacza.

ZUS wnosił o oddalenie odwołania.

Sąd Okręgowy ustalił co następuje:

B. O., urodzony w dniu (...), złożył w dniu 18 grudnia 2013 roku kolejny wniosek o przyznanie emerytury.

(dowód: wniosek o emeryturę z dnia 18 grudnia 2013 roku k. 1-8 w aktach ZUS)

Wcześniejszy wniosek o emeryturę złożony przez B. O. w dniu 25 czerwca 2012 roku został rozpatrzony przez ZUS odmownie decyzją z dnia 27 lipca 2012 roku. Wyrokiem z dnia 20 listopada 2012 roku, wydanym w sprawie VU 930/12, Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Piotrkowie Tryb. oddalił odwołanie wnioskodawcy od powyższej decyzji, mając na uwadze okoliczność, że wnioskodawca na dzień złożenia wniosku o emeryturę nie miał rozwiązanego stosunku pracy.

(dowód: wniosek o emeryturę z dnia 25 czerwca 2012 roku k. 1-5, decyzja ZUS z dnia 27 lipca 2012 roku k. 67 w aktach ZUS, odpis wyroku Sądu Okręgowego w Piotrkowie Tryb. z dnia 20 listopada 2012 roku k. 15 w aktach sprawy VU 930/12)

Na dzień 1 stycznia 1999 roku skarżący udowodnił staż pracy wynoszący ponad 25 lat. Niekwestionowany przez ZUS okres zatrudnienia wnioskodawcy w warunkach szczególnych wynosi 14 lat i 27 dni.

Są to okresy zatrudnienia: od 15 czerwca 1978 roku do 19 kwietnia 1980 roku w E.(...) P. oraz od 1 lipca 1980 roku do 21 listopada 1992 roku (z wyłączeniem okresów przebywania na zwolnieniach lekarskich) w Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) S.A. w B. na stanowisku spawacza.

Wnioskodawca nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego.

(okoliczności niesporne)

W okresie od 2 września 1968 roku do 15 kwietnia 1977 roku wnioskodawca był zatrudniony w Wojewódzkiej Usługowej Spółdzielni Pracy w P. Oddziale w R.. W świadectwie pracy wystawionym wnioskodawcy za ww. okres zatrudnienia spółdzielnia wskazała, że był on zatrudniony na stanowiskach ucznia – ślusarza, ślusarza i spawacza.

(dowód: świadectwo pracy k. 1 w aktach osobowych wnioskodawcy)

W okresie od 2 września 1968 roku do 31 sierpnia 1971 roku wnioskodawca był pracownikiem młodocianym i odbywał praktyczną naukę zawodu w zakresie ślusarstwa. W trakcie tej nauki wnioskodawca przez 3 dni uczył się w (...) Szkole Zawodowej dla (...) w R., a przez 3 dni miał praktyki zawodowe w spółdzielni.

Zgodnie z umową o pracę z dnia 1 września 1968 roku (...) przyjęła wnioskodawcę na szkolenie w zawodzie ślusarza i zobowiązała się do wyuczenia go tego zawodu w trakcie 36 miesięcy, poczynając od dnia 1 września 1968 roku. W książeczce szkoleniowej BHP wskazano, że wnioskodawca został zatrudniony na stanowisku ucznia spawacza. Z kolei w książeczce ubezpieczeniowej wskazano, że od 2 września 1968 roku wnioskodawca był zatrudniony na stanowisku spawacza.

(dowód: świadectwo pracy k. 1, świadectwo ukończenia szkoły zawodowej k. 25 w aktach sprawy, podanie o przyjęcie do pracy z dnia 17 sierpnia 1968 roku k. 43, kwestionariusz osobowy k. 41 i 41 odwrót, umowa o pracę z dnia 1 września 1968 roku k. 39, książeczka szkoleniowa BHP k. 37 w aktach osobowych wnioskodawcy, kserokopie wpisów w legitymacji ubezpieczeniowej wnioskodawcy 7, zeznania wnioskodawcy k. 19, 20 w aktach sprawy)

Zgodnie z angażem z dnia 1 września 1971 roku po ukończeniu praktycznej nauki zawodu wnioskodawca został zatrudniony na stanowisku spawacza w dziale budowlanym.

(dowód: angaż z dnia 1 września 1971 roku k. 21 w aktach osobowych wnioskodawcy)

W okresie od 27 kwietnia 1972 roku do 11 kwietnia 1974 roku wnioskodawca odbywał zasadniczą służbę wojskową.

(dowód: kserokopie wpisów w legitymacji ubezpieczeniowej wnioskodawcy k. 59-61 w aktach ZUS)

Po odbyciu służby wojskowej wnioskodawca powrócił do pracy w (...) i wniósł o zatrudnienie go na stanowisko spawacza, poczynając od dnia 4 maja 1974 roku. Zgodnie z angażem z dnia 4 maja 1974 roku wnioskodawca został zatrudniony na stanowisku spawacza w dziale budowlanym. Stanowisko takie pracodawca wskazał także w angażu z dnia 17 lutego 1975 roku.

(dowód: podanie z dnia 29 kwietnia 1974 roku k. 34, angaż z dnia 4 maja 1974 roku k. 22 i 17 lutego 1975 roku k. 23 w aktach osobowych wnioskodawcy)

Podstawowe kursy spawania elektrycznego i gazowego wnioskodawca ukończył w dniu 13 marca 1975 roku.

(dowód: książeczki spawalnicza wnioskodawcy k. 27 w aktach sprawy)

W dniu 27 czerwca 1975 roku B. O. złożył podanie do kierownictwa działu robót i działu kadr Wojewódzkiej Usługowej Spółdzielni Pracy wP. Oddziału w R. o podwyższenie mu stawki godzinowej. W podaniu wskazał, że ukończył dwa kursy spawalnicze: gazowy i elektryczny. Na podaniu pracodawca wskazał, że wnioskodawca jest pracownikiem zdyscyplinowanym, wykazuje znajomość zawodu spawacza, jest zdolnym spawaczem i osiąga dużą wydajność pracy.

Po rozpoznaniu ww. podania pracodawca przeszerogował wnioskodawcę z dniem 1 listopada 1975 roku do VIII grupy zaszerogowania na stanowisku spawacza ze stawką 13,50 złotych na godzinę. Na stanowisku spawacza wnioskodawca pracował do końca zatrudnienia w Wojewódzkiej Usługowej Spółdzielni Pracy.

(dowód: podanie k. 30, angaż z dnia 31 października 1975 roku k. 24 w aktach osobowych wnioskodawcy)

W okresie od 1 listopada 1975 roku do 15 kwietnia 1977 roku wnioskodawca stale i w pełnym wymiarze czasu pracy jako spawacz wykonywał prace związane ze spawaniem elektrycznym i gazowym. W ramach wykonywanych obowiązków wnioskodawca spawał rury, instalacje sanitarne, konstrukcje i podpory. Innych czynności wnioskodawca nie wykonywał.

(dowód: zeznania świadków, L. P., A. S. i G. K. k. 39, 40, zeznania wnioskodawcy k. 19, 20, częściowo zeznania świadków I. K. i H. D. k. 19, 20 w aktach sprawy)

Wojewódzka Usługowa Spółdzielnia Pracy Oddział w R. wystawiła wnioskodawcy świadectwo wykonywania pracy w warunkach szczególnych, w którym wskazała, że pracował on w warunkach szczególnych w okresie od 2 września 1968 roku do 31 sierpnia 1971 roku na stanowisku pomocnika spawacza gazowego oraz od 1 września 1971 roku do 15 kwietnia 1977 roku na stanowisku spawacza (Wykaz A, Dział XIV, poz. 12 pkt 16 załącznika do Uchwały nr 80 Zarządu CZSP z dnia 30 czerwca 1983 roku w sprawie prac wykonywanych w szczególnych warunkach w jednostkach organizacyjnych spółdzielczości pracy).

(dowód: świadectwo wykonywania pracy w warunkach szczególnych k. 6 w aktach sprawy)

Przy zaliczeniu do pracy w warunkach szczególnych okresu zatrudnienia od 1 listopada 1975 roku do 15 kwietnia 1977 roku, łącznie z okresami niekwestionowanym przez organ rentowy, staż pracy wnioskodawcy w takich warunkach wynosi łącznie więcej niż 15 lat.

(okoliczność niesporna)

Sąd Okręgowy zważył i ocenił co następuje:

Odwołanie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z treścią art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2013r., poz. 1227 ze zm.) ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 roku, będącym pracownikami, o których mowa w ust. 2-3, zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 pkt 1 (tj. poniżej 65 lat dla mężczyzn). Ustęp 4 art. 32 stanowi zaś, że wiek emerytalny, o którym mowa w ust. 1, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom wymienionym w ust. 2 i 3 przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych.

Stosownie do art. 184 ust. 1 wskazanej wyżej ustawy (w brzmieniu obowiązującym do 31 grudnia 2012 roku) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 roku przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy (tj. w dniu 1 stycznia 1999 roku) osiągnęli:

1)okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat – dla kobiet i 65 lat – dla mężczyzn oraz

2)okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

W świetle powyższych regulacji żądanie wnioskodawcy należało zatem rozpoznać w aspekcie przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8 poz. 43 z późn. zm.), zwanego dalej rozporządzeniem. Z treści § 4 tego rozporządzenia wynika, iż pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach wymienione w Wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,

2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Ten „wymagany okres zatrudnienia” to okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczalnymi do okresów zatrudnienia (§ 3 rozporządzenia), natomiast pracą w warunkach szczególnych jest praca świadczona stale i w pełnym wymiarze na stanowiskach wskazanych w załączniku do tegoż aktu (§ 1 i § 2 rozporządzenia).

Z cytowanego wyżej § 2 rozporządzenia nie wynika, aby stwierdzenie zakładu pracy w przedmiocie wykonywania przez pracownika pracy w warunkach miało charakter wiążący i nie podlegało kontroli organów przyznających świadczenia uzależnione od wykonywania pracy w szczególnych warunkach. Świadczenie wykonywania pracy w szczególnych warunkach nie jest bowiem dokumentem urzędowym w rozumieniu art. 244 § 1 i 2 k.p.c., a tylko dokumenty wystawione przez te organy stanowią dowód tego, co zostało w nich urzędowo zaświadczone. Natomiast omawiane świadectwo traktuje się w postępowaniu sądowym jako dokument prywatny w rozumieniu art. 245 k.p.c., który stanowi dowód tego, że osoba, która go podpisała, złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie. Dokument taki podlega kontroli zarówno co do prawdziwości wskazanych w nim faktów, jak i co do prawidłowości wskazanej podstawy prawnej. Sąd, a także organ rentowy, są zatem uprawnione do weryfikacji danych zawartych w świadectwie wykonywania prac w warunkach szczególnych, wystawionym przez pracodawcę. Jeżeli świadectwo to zawiera dane, które nie są zgodne z prawdą, nie mogą na jego podstawie dokonać ustaleń, od których uzależnione jest prawo do świadczeń emerytalnych. To samo dotyczy ujawnienia okoliczności, że wskazane w zaświadczeniu pracodawcy stanowisko pracy wykonywanej w szczególnych warunkach nie figuruje w wykazie powołanym w tym zaświadczeniu (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 23 listopada 2004 roku, I UK 15/04, OSNP 2005/11/161).

Spór pomiędzy stronami, w związku z zarzutami podniesionymi przez wnioskodawcę w odwołaniu, ograniczał się do faktu, czy ma on wymagany 15-letni okres zatrudnienia w szczególnych warunkach. Spełnienie pozostałych przesłanek nie było przedmiotem sporu, a jednocześnie nie budzi żadnych wątpliwości – wnioskodawca ma wymagany okres zatrudnienia, to jest 25 lat, w dniu (...) roku ukończył 60 lat i nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego.

Organ rentowy uznał że wnioskodawca nie spełnia przesłanki zatrudnienia w warunkach szczególnych co najmniej przez 15 lat. Wnioskodawca twierdził zaś, że legitymuje się wymaganym okresem pracy w warunkach szczególnych, albowiem pracował w takich warunkach także w okresie od 2 września 1968 roku do 15 kwietnia 1977 roku w Wojewódzkiej Usługowej Spółdzielni Pracy wP. Oddziale w R. na stanowisku spawacza.

Dokonując ustaleń w zakresie rodzaju prac wykonywanych przez wnioskodawcę we wskazanym wyżej okresie Sąd oparł się na zachowanych dokumentach pracowniczych, w tym w szczególności książeczce spawalniczej wnioskodawcy, podaniu o podwyższenie stawki godzinowej z dnia 27 czerwca 1975 roku, angażu z dnia 31 października

1975 roku i umowach o pracę, a także na zeznaniach świadków L. P., A. S. i G. K. oraz częściowo zeznaniach świadków I. K., H. D. oraz zeznaniach wnioskodawcy.

W oparciu o wskazane wyżej dowody Sąd przyjął, że z całą pewnością wnioskodawca pracował stale i w pełnym wymiarze czasu pracy jako spawacz w okresie od 1 listopada 1975 roku do 15 kwietnia 1977 roku. Z książeczki spawacza wynika bowiem, że podstawowe kursy spawania elektrycznego i gazowego wnioskodawca ukończył dopiero w dniu 13 marca 1975 roku. Po ukończeniu ww. kursów w dniu 27 czerwca 1975 roku B. O. złożył podanie do o podwyższenie mu stawki godzinowej. Po rozpoznaniu ww. podania pracodawca przeszerogował wnioskodawcę z dniem 1 listopada 1975 roku do VIII grupy zaszerogowania na stanowisku spawacza. Na stanowisku spawacza wnioskodawca pracował do końca zatrudnienia w Wojewódzkiej Usługowej Spółdzielni Pracy.

Jako spawacz, co wynika w sposób jednoznaczny z zeznań przesłuchanych w sprawie świadków oraz zeznań wnioskodawcy spawał rury, wnioskodawca w ww. okresie instalacje sanitarne, konstrukcje i podpory. Innych czynności wnioskodawca nie wykonywał.

W świetle zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego nie powinno budzić zatem żadnych wątpliwości, że wnioskodawca wykonywał co najmniej w okresie od 1 listopada 1975 roku do 15 kwietnia 1977 roku stale i w pełnym wymiarze czasu pracy prace wymienione w Wykazie A Dziale XIV, poz. 12 do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze, tj. prace przy spawaniu eklektycznym i gazowym. Wskazany okres pracy, łącznie z okresami niekwestionowanymi przez organ rentowy, wynosi ponad 15 lat.

Jak chodzi natomiast o wcześniejsze okresy zatrudnienia wnioskodawcy w Wojewódzkiej Usługowej Spółdzielni Pracy w P.Oddziale w R., to zdaniem Sądu nie mogły one zostać zaliczone do stażu pracy w warunkach szczególnych.

Z materiału dowodowego wynika, że w okresie od 2 września 1968 roku do 31 sierpnia 1971 roku wnioskodawca był pracownikiem młodocianym, a do tego odbywał praktyczną naukę zawodu w zakresie ślusarstwa, a nie spawalnictwa. W trakcie tej nauki wnioskodawca przez 3 dni uczył się w (...) Szkole Zawodowej (...) w R., a przez 3 dni miał praktyki zawodowe w spółdzielni. Gdyby nawet wnioskodawca udowodnił, że w ww. okresie pracował jako uczeń spawacz taki, to zgodnie z utrwalonym orzecznictwem sądowym okresy zatrudnienia w charakterze pracownika młodocianego nie podlegają uwzględnieniu jako okres wykonywania pracy w warunkach szczególnych w rozumieniu § 2 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 roku (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 15 marca 2006 roku, III AUa 3271/04, OSA w Katowicach 2006/4/6).

Co prawda po ukończeniu ww. szkoły wnioskodawcy wystawiano od dnia 1 września 1971 roku angaże, iż jest zatrudniony (...) na stanowisku spawacza, jednakże ustaleniu, że wnioskodawca pracował faktycznie na tym stanowisku od wskazanej daty, przeczy fakt, że podstawowe kursy spawania elektrycznego i gazowego wnioskodawca ukończył dopiero w dniu 13 marca 1975 roku. Z zeznań świadków wynika zaś, że aby pracownik został dopuszczony do wykonywania zawodu spawacza, to powinien posiadać stosowne uprawnienia do spawania.

W związku z tym, że wykazany przez wnioskodawcę okres pracy w warunkach szczególnych wynosi więcej niż 15 lat, stwierdzić należało, iż spełnia on wszystkie wymagane prawem warunki do uzyskania prawa do emerytury zgodnie z art. 32 ust. 1 w zw. z art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Z tych też względów, Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji.